

tuženi je u osnovi odgovoran platiti tužitelju nastalu štetu. Što se pak tiče visine štete valja istaći da je u tom pravcu prvostepena presuda navela iscrpne i pravilne razloge koje usvaja i drugostepeni sud. U pogledu primjedbe žalitelja da špediter nije trebao žuriti čak 10 dana, kad mu je brodar izdao već čistu teretnicu "ukrcano", iako robu stvarno nije preuzeo na prijevoz, jer da je tužitelj kao krcatelj čistom teretnicom pokriven od odgovornosti - Viši privredni sud žalitelju odgovara da je takvo žaliteljevo pravno shvaćanje protivno načelu savjestivosti i poštenja i zato neusvojivo, a ujedno je i za svaku osudu /čl.12. Zakona o obveznim odnosima i uzanca 3 Općih uzanci za promet robom/. Izdavanje neistinite teretnice povlači za sobom odgovornost za krivično djelo izdavanja neistinite isprave.

V.V.

VISI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br.III-Pž-813/80-2
od 21. X 1980.

Vijeće: Petar Sremac, mr Veljko Vujović, prof.dr Branko Jakaša

Oštećenje automobila sa strane broda prilikom pristajanja - Nadležnost suda - Odgovornost brodar - Ako je automobil oštećen spuštanjem rampe trajekta prilikom pristajanja, brodar odgovara po načelu uzročnosti, pa i pod pretpostavkom da automobil nije bio pravilno parkiran, jer je rampa na brodu opasna stvar

Prvostepenom presudom odlučeno je kako slijedi:

I - Tuženi je obavezan platiti tužitelju iznos od din 6.582,50 sa 7,5% kamata od 27.IX 1978. do isplate u roku od 15 dana.

II - Odbija se tužitelj s viškom tužbenog zahtjeva, tj. da mu tuženi plati iznos od din 6.582,50

III - Tuženi je dužan naknaditi tužitelju parnični trošak u iznosu od din 3.557.- u roku od 15 dana.

U obrazloženju prvostepene presude navedeno je slijedeće:

Tužitelj u tužbi koju je podnio Općinskom sudu navodi da je dana 24.VII 1978. na jadranskoj obali trajekt nepropisno manevrom udario i oštetio osobni automobil tužitelja marke "Peugeot 604" dok je čekao na ukrcavanje na trajekt i tom prilikom počinio štetu na vozilu u iznosu od din 12.785.-- odnosno s troškovima vještačenja od din 380.--, ukupno din 13.165.--

Kako tuženi nije mirnim putem naknadio tužitelju štetu, tužitelj predlaže da sud prihvati tužbeni zahtjev i presudi tuženoga na platež utuženog iznosa s kamatama i troškovima spora.

Tuženi je u odgovoru na tužbu istakao prigovor stvarne nenadležnosti općinskog suda za rješavanje o tužbenom zahtjevu i predložio da se predmet ustupi drugostepenom sudu kao stvarno i mjesno nadležnom sudu. Priznaje da je došlo do štete na tužiteljevom automobilu i ne prigovara visini zahtijevane naknade štete. Osporio je tužbeni zahtjev međjutim, u osnovi navodeći da je sam tužitelj kao oštećeni kriv za štetni događaj jer je protupravno parkirao automobil na nedopuštenom mjestu i time se sam izložio štetnim posljedicama, da štetu tužitelj nije prijavio radniku milicije, a niti Lučkoj kapetaniji.

Nakon pravomoćnosti rješenja Općinskog suda od 5.VI 1979, kojim se taj sud oglasio stvarno nenadležnim, postupak je nastavljen kod Okružnog privrednog suda kao stvarno i mjesno nadležnog suda na temelju odredbe čl.35, t.1b Zakona o redovnim sudovima SR Hrvatske /Narodne novine, br.5/77/.

Sud je proveo dokaz uvidom u isprave priložene spis su te saslušao svjedoke.

Tužbeni zahtjev je djelomično osnovan.

Medju strankama nije sporno da je dana 24.VII 1978. na jadranskoj obali došlo do oštećenja tužiteljevog automobila marke "Peugeot 604" i to prilikom spuštanja rampe na trajektu /koji je osnovno sredstvo tuženoga/, kao ni visina tužbenog zahtjeva.

Medju strankama je sporno da li je tuženi u osnovi odgovoran tužitelju naknaditi štetu.

U prvom redu treba istaći da tuženi za oštećenje predmeta ili osoba, pa tako i motornih vozila koja se

nalaze na obali u blizini trajekta, uslijed pomicanja rampe trajekta, odgovara po principu objektivne odgovornosti, jer je rampa trajekta, inače težine oko 6 do 7 tona, opasna stvar. Štetnik - tuženi se slijedom toga može osloboditi odgovornosti samo ako dokaže da je štetu prouzročio sam oštećeni, tj. tužitelj ili treća osoba ili ako je štetni događaj posljedica više sile.

U konkretnom slučaju, kako to proizlazi iz provedenih dokaza, i tužitelj je svojim protupravnim ponašanjem doprinio nastanku štete, pa po mišljenju prvog suda postoji podijeljena odgovornost za nastalu štetu između tužitelja i tuženoga i to na jednake dijelove. Naime, u prvom redu treba istaći da do oštećenja tužiteljevog vozila nije došlo prilikom pristajanja trajekta na obalu, nepropisnim manevrom trajekta, već kako to proizlazi iz suglasnih iskaza svjedoka, u vrijeme kada je trajekt već bio privezan i iskrcaj putnika i vozila već ranije završen i to prilikom spuštanja rampe trajekta, dok ukrcaj vozila na trajekt još nije bio započeo.

Prema iskazima navedenih svjedoka u luci pristajanja postoji posebno mjesto gdje pristaju isključivo trajekti koji prevoze i motorna vozila. Mjesto koje je određeno za pristajanje trajekta je obilježeno na poseban način i to tako da se prije mjesta gdje trajekt pristaje, na udaljenosti od oko 100 metara nalazi poseban prometni znak kojim je zabranjeno parkiranje i zaustavljanje svih vozila.

Okolnost da je tužitelj parkirao vozilo ispod trajekta ne poštujući znak zabrane parkiranja vozila na tom mjestu predstavlja propust tužitelja koji je u uzročnoj vezi s nastalom štetom.

Odgovornost za nastalu štetu, odnosno sam štetni događaj ne može se pripisati samo tužitelju time što je parkirao vozilo ispred trajekta na zabranjenom mjestu za parkiranje, već i propustu samog tuženoga koji nije odredio posebnog radnika koji bi u svakom momentu, a ne samo prije manevriranja rampom, kako je to učinjeno u ovom slučaju, kontrolirao da li se u blizini trajekta, iako na zabranjenom mjestu, nalazi kakav objekt ili osoba koji mogu biti oštećeni, odnosno povrijeđeni prilikom spuštanja rampe.

S obzirom na izloženo valjalo je tužbeni zahtjev samo djelomično prihvatiti i to za 50% nastale štete i

presuditi kao pod toč. I izreke, a u odnosu na preostali dio tužbenog zahtjeva tužitelja odbiti i presuditi kao u izreci pod II.

Protiv prvostepene presude pravodobno je podnio žalbu s jedne strane tuženi, kojom je pobija u dijelu u kojem je tužbeni zahtjev usvojen i predlaže da se preinači i tužbeni zahtjev u cijelosti odbije.

Nadalje, protiv odbijajućeg dijela prvostepene presude takodjer je podnio žalbu i tužitelj, a zbog pogrešne primjene materijalnog prava i predložio da se preinači i njemu prizna trošak cjelokupnog postupka.

Odgovori na žalbe nisu podnešeni.

Drugostepeni sud je ispitao prvostepenu presudu u granicama navedenim u odredbi čl. 365. Zakona o parničnom postupku, pa je našao da je ista donešena bez bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz čl. 354, st. 2. Zakona o parničnom postupku na temelju pravilno utvrđenog činjeničnog stanja, ali da je pogrešno primjenom materijalnog prava djelomično usvojila tužbeni zahtjev umjesto u cijelosti, kao što to nalazi drugostepeni sud, a iz slijedećih razloga:

Prvostepeni sud navodi doista pravilne razloge zašto u osnovi smatra da postoji odgovornost tuženoga. Stoga te razloge prihvaća i drugostepeni sud.

Medjutim, po nalaženju drugostepenog suda, iz izvedenih dokaza proizlazi da je za nastalu štetu isključivo odgovoran samo štetnik - tuženi brodar. Ovo iz razloga što je samo on kriv za nastalu štetu. Naime, prema nalaženju i drugostepenog suda, rampa privezanog trajekta uz obalu predstavlja opasnu stvar. Stoga svako manevriranje rampom zahtijeva pojačani oprez, a naročito prilikom opasnog spuštanja rampe. Stoga brodar za štetu nastalu manevriranjem rampe odgovara po kriteriju uzročnosti. Budući brodar nije postupao s povećanom pažnjom, došlo je do štete. Da je, naime, brodar obratio pažnju i da se odgovorni radnik brodara prije manevriranja rampom i osobnom provjerom uvjerio ima li vozila ili osoba ispred trajekta prije nego što je spuštao rampu, do spuštanja rampe ne bi došlo, pa zato ni do ove štete. To što je tužitelj parkirao svoje osobno vozilo doduše na neodgovarajućem i zabranjenom mjestu iza prometnog znaka zabrane parkiranja i zaustavljanja vozila, predstavlja doduše prometni pre-

kršaj za vlasnika čije se vozilo našlo na nedozvoljenom mjestu, ali ta odgovornost za prekršaj nema uzročne -- kauzalne veze s ovom materijalnom -- građansko-pravnom odgovornošću za štetu prouzročenu s ovom opasnom stvari i opasnom djelatnošću.

Kraj takvog stanja stvari valjalo je preinačenjem prvostepene presude usvojiti tužbeni zahtjev u cijelosti, koja u pogledu visine i nije sporna, pa je stoga preinačenjem presude tužitelju dosudjen cijeli utuženi iznos i pripadajući troškovi postupka.

V.V.

VISI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Rješenje br. III-Pž-712/80-2
od 11. XI 1980.

Vijeće: Petar Sremac, mr Veljko Vujović, Gavro Badovinac

Prijevoz kontejnera željeznicom - Popust na vozarini - Za prijevoz kontejnera na željeznici na popust vozarine nemaju pravo prijevozi novih kontejnera - Taj popust uživaju samo upotrijebljeni prazni kontejneri.

Tužitelj je Željezničko transportno poduzeće, a tuženi je špediter. Nije sporno da je željeznica u 1978. godini naplatila od tuženoga vozarinu zaračunatu tovarnim listovima priloženim tužbi, a za izvršeni prijevoz velikih nerabljenih potpuno novih kontejnera na relaciji od uputne stanice gdje ih je proizveo proizvođač, do određene stanice tuženoga. Također nije sporno da je naknadno, i to u 1979. godini, tužitelj ustao tužbom s naslovom isplate ostataka razlike u visini vozarine od din 54.000.--, a po povišenom tužbenom zahtjevu utužuje ukupno din 102.077.-- spp.

Tuženi se protivio plaćanju utuženog iznosa u cijelosti i predlaže da se odbije.

Sporno je pravno pitanje, da li na temelju isprava u spisu i to rješenja Zajednice jugoslavenskih željeznica iz 1978. i 1979. godine, kojima je predviđen određeni popust za prijevoz kontejnera, tužitelj ima pravo da tuženome zaračuna još i sporni iznos na ime razlike u vozarini.

Prvostepeni sud donio je presudu kojom je obvezao tuženoga na plaćanje samo iznosa od din 54.000.-- s naslova